

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om Sandhed, Storhed og Skiønhed

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 22. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_312_2-txt-shoot-idm228/facsimile.pdf (tilgået 13. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Nægte den evige Sandhed kan intet Menneske, uden at stemple sig som Logner, men udgive sig for den, kan hvem der vil, naar han tor, og kan bare sig for Selv-Mødsigelse, thi at han fødes og dører, beviser Intet imod ham, naar han kun figer at det ikke med hans Billie. Vil man tro på Erfaringen, da kan man nægte både Timeligheden og Lognens Tilværelse, men indcommer man en Timelighed, da nodes man til at udsæde den af Evigheden, og indcommer man en Død, da nodes man til at indbrømme Lognens Tilværelse, thi Død er Nægtelse af en Selv-Mødsighed, og maa altsaa have sin Grund i Logn, thi i den evige Sandhed er ligesaaledt Død som Logn, da Død derimod, som Skilsmisse fra Livet, er en nødvendig Folge af Logn, som Nægtelse af Sandhed, hvori Livet er.

Gorudsatte vi nu, at man indbrømmer hvad man ikke kan nægte, uden enten netop der ved at beträfte det, ellers dog at modsig en urvoisom Erfaring, da forudsætte vi at der er en evig levende Sandhed, altsaa en evig Sand-Siger, samt at der er en timelig Tilværelse, og i den Logn og Død til.

Mu opstaaer da Spørgsmaalet, om vi kan finde Sandhed, og adskille den fra Lognen i Tiden og

Rummel, og her givsder det da først og fremmest om, at vi et satte, og dybt indprænte os den uregelmæssige Bished, at det ikke blot er i Tiden Sandhed og Logn ere usærligelige, men at netop i Evigheden er der et følgende Dyb besæstet imellem dem. Den Billedfarelse, at Skilsmissen kun er timelig, har i de sidste Dage staet saa højtstående Munde og veltalende Læsere, at vi maae vægne os mod den, ikke ved at tilslappe Øerne, men ved at rense dem, saa Sandheds Rost i sin fulde Kraft kan trænge ind og giens nemtzone os. Det er uregelmæssigt vist, at der er evig Sandhed til, fordi Sandhed kun er den evige Billedfarelse Ja til sig selv; var Livet og Sandheden ikke evige, da maatte det være en evig Sandhed, og da det nu dog er Nægtelse af Sandheds Evighed, kempier det netop sig selv som Logn, og bekræfter Sandheds Evighed ved at nægte den. Ligesaal uregelmæssigt nu, som Sandheds Evighed er, ligesaal uregelmæssigt er det, at den netop i Evigheden umuligt kan taale Logn, uden at fornægte sin Evighed: selv blive Logn, som igien er umuligt da Logn dets ved maatte blive Sandhed, blive selv det, i hvis Nægtelse den ens bestaaer. I Tiden derimod kan Sandhed taale Lognen, taale at strides med den, fordi Lognen ikke nægter den timeligt Liv, men paaschaer netop, at dens Liv er timeligt, hvilket da Zi-

ben mar vise, som Hedsproget bestemt udtrykker sig: hvad Sandhed er, skal Tiden vise. En times lig Kamp kan der altsaa være mellem Sandhed og Logn, uden at Sandhed derved nægter sig selv; at den vil lade Lognen kæmpe, uagtet det er aabenbart, at al Kraft tilhører Sandhed, og kan kun mens hens Tilladelse misbruges, det er os vist nok ubegribeligt, fordi vi umulig kan begribe den evige Sandhed som beskriver os, saa længe vi ikke ere Et med den; men den kan vi begribe, at Sandheden kun tillader Kampen, fordi den har selv et timeligt Værk, som netop ved den beforberes, og i dette Stykke gaar der Syn for Sagn, thi vi ere selv et saadant Værk: Mennesket er unødig en Skabning af den evige Sandhed som under Kamp udvikler sig i Tiden. Hvorleds det nu egenlig hænger sammen med denne Kamp, kan være, og er virkeligt et saare individuel Spørgsmaal, ret egenligt Ørsets Gaade, men her kommer det os endnu ikke ved, her er kun Spørgsmålet, om, naar Sandheden har fuldført sit timelige Værk, og nødvendig bevedret Lognen af Kraft, at Muelighed i at ytre sig, saa der er intet tilbage uden den lognagtige Villie, der umulig kan endes, da en endelig Villie er en Selv-Mobstigelse, som en Kærlighed det hader og myrder sig selv; om da Lognen kan

inblemmes i Sandhed, hvilket er den Udsigt man har gredet til, for at redder Lognen! Herpaas maa vi nu svare det bestemteste Nej, thi man dreie det hvordan man vil, saa er det ikke troværdigt, uden unden den Beitingelse, at Sandheden enten skulde holde op at have Lognen, eller Lognen holde op at have Sandhed, men i begge Tilfælde blev Sandhed Logn, og Logn Sandhed, i begge Tilfælde havde da Sandheden igennem Tiden nægtet sig selv, som vi veed er umuligt.

Det vil man da blive nodt til at indromme, at Habet mellem Sandhed og Logn er evigt, og at Lognens Uenkelighed eller enige Hæd er ligesaa unægtelig, som Sandheds evige Liv, og det veed vi altsaa, at Alt hvad der i Verden legges an på at forbinde Sandhed og Logn, eller at skille Fiendstab; det er Lognens, Alt hvad som verimod lægger an paa at aabenbare det evige Fiendstab og afskille det Usædelige i Kamp, det er Sandhedenes Virkning og Skabning, dog saaledes, at selv Lognens Virkning stres af Sandheds Haand til at befædre, hvad den efter Lognens Villie skulle forhindre, og til at forhindre hvad den efter samme Villie skulde befædre. I Begrebet ses vi altsaa, det er ingen Sag at afskille Logn fra Sandhed, men i Erfaringen er det verimod ofte heel vansæltigt, hvil-

